

Arbejderbeskyttelse — Kvindebeskyttelse.

Af cand. polit. *Ragna Schou.*

(Fortsat.)

I Østrig-Ungarn har man allerede i Slutningen af det 18. og Beg. af det 19. Aarh. haft Bestemmelser om Lærlinge og Børn, men først midt i det 19. Aarh. begynder den egentlige Beskyttelseslovgivning, først angaaende Børns Anvendelse i Bjærgværker, derefter i Fabrikker, endvidere angaaende Lærlinge. Den nuværende Ordning hviler paa en Mængde Love i 80'erne og 90'erne, hvorefter Anvendelse af Børn under 12 Aar til regelmæssigt, haandværksmæssigt Arbejde er forbudt, ligeledes Kvinders Arbejde de første 4 Uger efter Nedkomsten, for Fabrikker og Bjærgværker er Aldersgrænsen for Børn endog 14 Aar. Nattearbejde er forbudt Kvinder og unge Arbejdere, dog kan der gøres Undtagelser for enkelte Haandværks Vedkommende. Børn mellem 12 og 14 Aar maa højst arbejde 8 Timer og kun, hvis det kan ske uden Skade for deres Sundhed og Udvikling, og uden Forsømmelse af Skolepligten. Som Regel er 11 Timer daglig Maksimum, og Overarbejde kun tilladt efter visse Regler; i Bjærgværker er den egentlige Arbejdstid indskrænket til 10 Timer. Endvidere findes en Mængde Forskrifter om Sikkerhedsforanstaltninger mod Ulykkestilfælde, Forsikring o. lign. Siden 1883 har der været Haandværksinspektører, hvilket har givet Lovgivningen stor Betydning, foruden at Lovgivningen i sig selv — som man ser — er ret vidtstrakt særlig med Hensyn til det Omraade, der er draget ind derunder: Bestemmelserne gælder ogsaa de allerfleste Haandværk og ikke, som f. Eks. i England, væsentlig kun Fabrikkerne.

I Preussen indførtes i 1839 Aldersgrænsen 9 Aar for Børns Anvendelse i Fabrikker og Bjærgværker, endvidere var Maksimum 10 Timer om Dagen for Børn indtil 16 Aars Alderen, og Nattearbejde og Søndagsarbejde for disse forbudt. I 1853 blev Aldersgrænsen sat op til 12 Aar. I Sachsen og de sydtyske Stater var Forholdene ganske tilsvarende, og i 1869 optog det nordtyske Forbund de preussiske Bestemmelser samt tilføjede Bestemmelser angaaende Arbejdsgivernes Pligt til at sørge for Sikringsmidler mod Fare for Liv og

Sundhed. Da denne Lov viste sig ikke at være tilstrækkelig, udstedtes — efter en Enquête i Midten af Halvfjerdserne — i 1878 en ny Lov, hvorved Beskyttelsen udvidedes og Fabriksinspektørernes Myndighed forøgedes (Fabriksinspektion indført i 1853, men havde vist sig uden videre Betydning).

I 1891 kom den egentlige Fabriklov i Tyskland med supplerende Love i 1896 og 1897. I disse findes Bestemmelser om Lokalernes Indretning med Hensyn til Lys og Luft, Bortfjernelsen af skadelige Stoffer eller Luftarter, der fremkommer under Arbejdet, Sikringsforanstaltninger mod Ulykker ved Maskiner o. lign. Indretning af Omklædnings- og Vadskerum etc., og saa vidt muligt ikke fælles Arbejdsrum for Mænd og Kvinder. Der paalægges Udarbejdelse af Reglementer for Fabrikkerne, hvori skal optages Bestemmelser om Arbejdstid, Løn, Opsigelse, Straf for Overtrædelser, etc. og til Udarbejdelsen af disse Reglementer skal Arbejderne medvirke gennem valgte Repræsentanter; endvidere er Øvrigheden repræsenteret.

Børn under 13 Aar og skolepligtige Børn maa overhovedet ikke anvendes i Fabrikker, fra 13—14 Aar højst 6 Timer, fra 14—16 Aar højst 10 Timer og kun mellem 5½ Morgen og 8½ Aften. Arbejdere over 16 Aar maa højst have 11 Timer og kun om Dagen. Aftener før Søn- og Festdage skal disse have fri Kl. 5½, derved bliver en saadan Arbejdsdag kun 10 Timer, da Middagspausen er fastsat til 1 Time for alle Arbejdere; dog kan gifte Arbejdere forlange 1½ Times Pause. Angaaende Kvinders undtagelsesvisse Overarbejde findes detaillerede Bestemmelser.

Kvinderne maa slet ikke arbejde de første 4 Uger efter en Nedkomst, og i de to følgende Uger kun i Følge Lægeattest.

Endnu findes Bestemmelser til Sikring af Frihed om Søndagen samt Forbud mod at udbetale en Del af Arbejdernes Løn i Varer, hvorved Arbejdsgiverne kunde udbytte Arbejderne ved at tage ublu Priser for disse.

Endelig kommer vi til Beskyttelseslovgivningen i Danmark.